

چند نکته برای نوشتن مقاله در آینده‌ای نه چندان دور

دکتر علی اصغر احمدی

شده است و هم‌اکنون در بازار یا کتابخانه‌ها وجود دارد، دلیلی ندارد که نویسنده یک مقاله مطلبی از آن کتاب را از یک پایان‌نامه یا حتی مقاله‌ای که مطالب آن پایان‌نامه را نقل کرده است، بیاورد. اگر کسی می‌خواهد مقاله ارزشمندی تهیه کند، باید زحمت مراجعه مستقیم به منابع را متحمل شود و به منابع اصلی مراجعه کند. استفاده از منابع دست دوم و سوم از ارزش مقاله به‌همان نسبت می‌کاهد.

تکمیل دقیق فهرست منابع

در بسیاری از مقالات، مطالب بدون ذکر دقیق منبع و تاریخ انتشار آن‌ها آمده‌اند. باید بدانید که لازم است نویسنده، مطالب خود را مستند و استناد خود را کامل کند. باید مأخذ هر مطلبی که در مقاله نقل شده است، به‌دقت مشخص شود. فهرست منابع باید شامل نام و نام‌خانوادگی نویسنده یا نویسندگان، تاریخ انتشار مطلب، نام دقیق کتاب یا مقاله، نام و نام‌خانوادگی احتمالی مترجم، سازمان یا مؤسسه منتشرکننده مطلب و شهر محل انتشار باشد. هر مقاله به‌میزان مطالب بدون نشانی و منبعی که دارد، فاقد اعتبار است. در ضمن، اسامی لاتین باید هنگام اولین نقل در مقاله با عدد توک در متن مشخص شوند و شکل لاتین آن‌ها در پی‌نوشت در انتهای مقاله بیاید.

استفاده از روش‌های تحقیقی متن

در مقالاتی که جنبه پژوهشی تجربی دارند

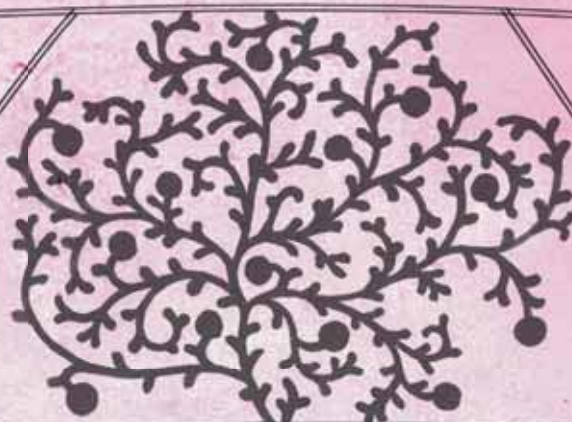
نشریه مشاور مدرسه بسیار مایل است مقالات همکاران شاغل در مدارس را به چاپ برساند. علت این تمایل در درجه اول استفاده از نظرات کسانی است که از نزدیک در جریان مسائل مشاوره‌ای و روان‌شناختی دانش‌آموزان و خانواده‌ها قرار دارند. با توجه به این مهم، لازم است نکاتی را در این‌باره به همکاران متذکر شویم. رعایت این نکات می‌تواند فرایند تصمیم‌گیری برای چاپ مقاله را تسریع کند. همکارانی که مقالات آنان طی فرایندی طولانی به‌چاپ می‌رسد، مستحضرند که برای رفع برخی از اشکالاتی که در زیر می‌آید، چه میزان وقت و انرژی صرف می‌شود.

یک‌دست کردن اصطلاحات و مفاهیم

یکی از کارهای مهم نویسنده، به‌ویژه در بخش ادبیات تحقیق، هماهنگ کردن اصطلاحات است. در مقالاتی که بعضاً در این شماره هم به چاپ رسیده، یک مفهوم در قالب اصطلاحات گوناگونی آمده است؛ بدون اینکه نویسنده رابطه آن‌ها با یکدیگر و معنای ضمنی هر یک را مشخص کرده باشد. این مشکل ناشی از آن است که نویسنده محترم مطالب را از منابع گوناگون نقل کرده است؛ بدون اینکه به معنای دقیق اصطلاحات در منابع مختلف توجه کرده باشد.

استفاده از منابع اصیل

منابعی که نویسندگان محترم از آن‌ها استفاده می‌کنند، اغلب دست دوم و سوم و گاه نامعتبرند. وقتی کتابی توسط یک نویسنده تألیف یا ترجمه

دلایل دیگری نیز وجود دارد که نشانگر ضعف در نظام ارزشیابی پژوهش‌های انجام گرفته در دانشگاه است. می‌خواهم از این موقعیت استفاده و اعلام کنم که نشریه رشد مشاور مدرسه از تلاش کسانی که به شکلی مستدل و منطقی مطالب این مجله را نقد و ارزیابی کنند و مشکلات را به روشنی نشان دهند، استقبال می‌کند و نقدهای مکتوب آنان را با کمال میل به چاپ می‌رساند.

نگارش مقاله مستقل مستخرج از تحقیق

نکته دیگری که باید مورد توجه همکاران محترم قرار گیرد، این است که از این پس اگر کسی تحقیقی انجام دهد و آن را در جایی ارائه کند و بعد از آن، بخشی از آن مقاله را برای ما بفرستد تا در مجله چاپ شود، بدون بررسی آن را کنار می‌گذاریم. اگر کسی می‌خواهد مقاله‌اش برای درج در فصل‌نامه مورد بررسی قرار گیرد، باید مقاله مستقلی را از حاصل تحقیق خود استخراج کند و آن را به‌عنوان یک تألیف نو به مجله ارائه دهد. چنین مقاله‌ای باید حاوی چکیده، مقدمه، بیان مسئله، پیشینه تحقیق، چگونگی انجام تحقیق، نتایج حاصله، ارتباط نتایج با پیشینه و در نهایت، توصیه‌های حاصل از تحقیق باشد.

امیدواریم در آینده‌ای نه‌چندان دور، شاهد مقالات انتقادی شما عزیزان و نیز مقالات مستقلی باشیم که شما برای نشریه خودتان تألیف می‌کنید.

و در آن‌ها برای اثبات فرضیه‌ها و پاسخ به سؤالات از مدل‌های آماری استفاده شده است. اغلب مشکلاتی وجود دارد که متأسفانه مورد توجه استادان راهنمایی که این‌گونه پژوهش‌ها زیر نظر آنان انجام شده، قرار نگرفته و نتایج یا همین اشکالات پذیرفته شده‌اند. ما با توجه به وجود برخی نکات قابل استفاده در یک مقاله آن را به چاپ می‌رسانیم اما نباید از برخی ضعف‌های آن نیز غافل شویم. متأسفانه یکی از اشکالات در تحقیقات دانشجویی ما که توسط دانشجویان انجام می‌گیرد این است که رساله‌های کارشناسی ارشد و دکتری، اغلب با نمراتی بالای ۱۹ پذیرفته می‌شوند. اینکه واریانس نمرات رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها تقریباً ۱ است، نشان می‌دهد که نظام ارزشیابی درستی بر این تحقیقات حاکم نیست. اغلب، نمره‌ای که به یک پایان‌نامه یا رساله تعلق می‌گیرد، به شکل مکتون به استاد راهنما داده می‌شود. در واقع، از آنجا که استاد راهنما گویی خودش مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، اصرار دارد نمره‌ای عالی به پایان‌نامه یا رساله بدهد.

یکی دیگر از مشکلات ما فاصله زیاد میانگین نمره دانشجویان در دروس گذرانده در طول دوره با نمره‌ای است که در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها می‌گیرند. برخی از بررسی‌های زمینه‌یاب نشان داده‌اند که فاصله میانگین نمرات دانشجویان در دروس دوره‌ها و میانگین نمره‌ای که در پژوهش پایانی خود می‌گیرند، حدود ۳ نمره است.